

İSTANBUL
KÜLTÜR
SANAT
VAKFI

VAR
OLMA
NIN
KARAN
LIĞI

VAR
OLMA
NIN
AYDIN
LIĞI

47.
İSTANBUL
MÜZİK
FESTİVALİ

11 - 30
HAZİRAN
2019

YAŞAMA ÖVGÜ
HUMAN REQUIEM
RUNDFUNKCHOR BERLIN

BERLİN RADYO KOROSU
RUNDFUNKCHOR BERLIN

GIJS LEENAARS şef conductor
JOCHEN SANDIG konsept ve
sahneleme concept and scenic
realisation
IWONA SOBOTKA soprano

JOHN BRANCY bariton baritone
PHILIP MAYERS & ANGELA
GASSENHUBER piyano piano
BRAD HWANG mekân space
JÖRÇ BİTTNER ışık light

*Sasha Waltz & Guests ve Radialsystem V işbirliğiyle Berlin Radyo
Korusu prodüksiyonu*

*A production of Rundfunkchor berlin in cooperation with
Sasha Waltz & Guests and Radialsystem V**

DEĞERLİLERİNE
ACKNOWLEDGING
THE KIND
COLLABORATION OF

Auswärtiges Amt

ZORLU
PERFORMANS
SANATLARI
MERKEZİ

“YAŞAMA ÖVGÜ” “HUMAN REQUIEM” RUNDFUNKCHOR BERLIN

BERLİN RADYO KOROSU
RUNDFUNKCHOR BERLIN

GIJS LEENAARS şef conductor
JOCHEN SANDIG konsept ve sahneleme concept and scenic realisation
IWONA SOBOTKA soprano
JOHN BRANCY bariton baritone
PHILIP MAYERS & ANGELA GASSENHUBER piyano piano
İLKA SEİFERT & SASHA WALTZ dramaturji dramaturgy
BENJAMİN GOODSON yardımcı şef co-conductor
DAVIDE CAMPLANI & CLAUDIA DE SERPA SOARES sanatsal işbirliği ve repetisyon artistic collaboration & repetition
BRAD HWANG mekân space
JÖRG BITTNER ışık light
KRİSTİN HÖRNIG teknik technics
Sasha Waltz & Guests ve Radialsystem V işbirliğiyle Berlin Radyo Korosu yapımı
A production of Rundfunkchor Berlin in cooperation with Sasha Waltz & Guests and Radialsystem V

28.06.2019 | 29.06.2019 | Zorlu PSM Turkcell Sahnesi
CU FR 21.00 | CT SA 21.00 | Zorlu PSM Turkcell Stage

Johannes Brahms (düz. arr.: Phillip Moll)
Bir Alman Requiemi, Op. 45
A German Requiem, Op. 45

1. *Selig sind, die da Leid tragen. Ziemlich langsam und mit Ausdruck*
2. *Denn alles Fleisch es ist wie Gras. Langsam, marschmäßig*
3. *Herr, lehre doch mich. Andante moderato – Fugue*
4. *Wie lieblich sind deine Wohnungen. Mäßig bewegt*
5. *Ihr habt nun Traurigkeit. Langsam*
6. *Denn wir haben hie keine bleibende Statt. Andante – Allegro*
7. *Selig sind die Toten. Feierlich*

Arasız 90' sürer. Lasts 90' without interval.

Alkış için eserin sonunu beklemenizi rica ederiz.

We kindly request you not to applaud in between movements.

KONSERE DOĞRU PRE-CONCERT TALK*

28.06.2019 CU FR 20.00-20.30 FUAYE FOYER

AYDIN BÜKE'NİN “BRAHMS VE REQUIEM” BAŞLIKLİ KONUŞMASI

AYDIN BÜKE ON ‘BRAHMS AND HIS REQUIEM’

KONSERE DOĞRU PRE-CONCERT TALK

29.06.2019 CT SA 20.00-20.30 PSM AMFI

BİRLİKTE GÜÇLÜ SESLER KOROSU KONSERİ

BİRLİKTE GÜÇLÜ SESLER CHORUS CONCERT

* TÜRKÇE IN TURKISH

GIJS LEENAARS

■ Gijs Leenaars 2015–2016 sezonundan itibaren Berlin Radyo Korosu'nun sürekli şefliği ve sanat yönetmenliği görevine getirildi. Görevi kapsamında bugüne kadar Simon Rattle, Christian Thielemann ve Yannick Nézet-Séguin gibi seçkin şeflerle başarılı işbirlikleri gerçekleştirdi. 2017 sonbaharında koronun ünlü yönetmen Robert Wilson ile ilk kez işbirliği yaptığı, Bach, Nystedt ve Reich'in müziklerini içeren “LUTHER dancing with the gods” (LUTHER tanrılarla dans ediyor) adlı disiplinlerötesi projeyi Berlin'in yeni salonu Pierre Boulez Saal'da on defa yönetti. 2016 sonbaharında ise koroyu, New York Lincoln Center'in White Light Festivali'nde çok beğenilen *a capella* bir programın yanı sıra Brezilya, Şili ve Arjantin'i kapsayan ilk Güney Amerika turnesinde Brahms ve Mozart'ın Requiemleri ile Beethoven'ın 9. Senfoni'sinde yönetti. 2018–2019 sezonunda Beethoven'ın Missa Solemnis yapıtının icrasından sorumluydu. Ayrıca koroyu Berlin Katedrali'ndeki Noel konserinde yönetti; Beethoven, Bruckner ve Brahms'ın yapıtlarının CD kayıtlarını gerçekleştirdi. 1978'de Nijmegen, Hollanda'da doğan Gijs Leenaars, genç neslin en heyecan verici koro şeflerinden biri kabul ediliyor. Nijmegen ve Amsterdam'da piyano, koro ve orkestra şefliği eğitim gören sanatçı, eğitimini tamamladıktan sonra Hilversum'daki Hollanda Radyo Korosu ile çalışmaya başladı. 2012–2015 yılları arasında topluluğun sürekli şefliğini üstlenerek Mariss Jansons, Nikolaus Harnoncourt ve Bernard Haitink gibi önde gelen şeflerle çalıştı. Collegium Vocale Gent, Capella Amsterdam ve Hollanda Oda Korosu'nun düzenli konuk şeflerinden olan Leenaars, Hollanda Radyo Filarmoni, Rotterdam Filarmoni, Lahey Filarmoni ve Turin Filarmoni gibi orkestraları da yönetti.

Gijs Leenaars'ın özel ilgi alanlarından biri de çağdaş müzik. Sanatçı, Wolfgang Rihm'in Vigilia adlı yapıtının Hollanda prömierini gerçekleştirdi. Reinbert de Leeuw yönetimindeki kayıt için Hollanda Radyo Korosu ile György Kurtág'ın koral yapıtlarını hazırladı. Leenaars, son derece yaratıcı programlarında koral repertuarın klasikleriyle tüm dönemlerden nadir seslendirilen yapıtları bir araya getiriyor.

■ In the 2015/16 season, Gijs Leenaars took up his post as Principal Conductor and Artistic Director of the Rundfunkchor Berlin. Since then he has successfully collaborated with outstanding conductors such as Simon Rattle, Christian Thielemann, and Yannick Nézet-Séguin. He directed a celebrated a cappella programme in autumn 2016 at the White Light Festival of New York's Lincoln Center as well as the choir's first-ever tour of South America, visiting Brazil, Chile, and Argentina to perform the Brahms and Mozart Requiems and Beethoven's Symphony No. 9. In the autumn of 2017, he conducted ten performances of the genre-breaking production ‘LUTHER dancing with the gods’, with music by Bach, Nystedt, and Reich at Berlin's new Pierre Boulez Saal, which marked the choir's very first collaboration with the renowned director Robert Wilson. In the season 2018/19 he oversaw a performance of Beethoven's Missa Solemnis. He also conducted the choir's Christmas concert at the Berliner Dom and made CD recordings of works from Beethoven, Bruckner, and Brahms. Born in 1978 in Nijmegen, the Netherlands, Leenaars is regarded as one of the most exciting choral conductors of the younger generation. He studied piano, and choral and orchestral conducting, as well as singing, in Nijmegen and Amsterdam. Directly upon completing his studies, he embarked on a collaboration with the Netherlands Radio Choir (Groot Omroepkoor) in Hilversum. From 2012 to 2015 he was the ensemble's principal conductor, working with such leading conductors as Mariss Jansons, Nikolaus Harnoncourt,

© HANS VAN DER WOERD

and Bernard Haitink. He is a regular guest conductor of the Collegium Vocale Gent, Cappella Amsterdam, and Netherlands Chamber Choir and has also conducted orchestras including the Netherlands Radio Philharmonic, Rotterdam Philharmonic, The Hague Philharmonic and Turin Philharmonic. One of his special interests is contemporary music: Gijs Leenaars conducted the Dutch premiere of Wolfgang Rihm's *Vigilia* and prepared the choral works of György Kurtág with the Netherlands Radio Choir for a complete recording under Reinbert de Leeuw. His strikingly imaginative programming brings together the classics of the choral repertoire with seldom-performed works from all periods.

JOCHEN SANDIG

■ Almanya'nın Esslingen şehrinde doğan Jochen Sandig, 1990'da psikoloji ve felsefe eğitimi almak üzere Berlin'e taşındı. 1990 yılında Tacheles Sanat Merkezi'ni kurmasının ardından 1993 yılında Sasha Waltz ile birlikte Sasha Waltz & Guests topluluğunu kurdu. 1996 yılında kurucuları arasında yer aldığı dans ve tiyatro yapımları için bağımsız bir mekân olan Sophiensaele'yi 1999 yılına kadar yönetti. Jochen Sandig 2000'den 2004'e kadar Schaubühne'nin sanat yönetim kurulunda görev yapmasının

yanı sıra kurumda dramaturg olarak çalıştı. 2004 yılından bu yana ise bağımsız Sasha Waltz & Guests topluluğunun yöneticiliğini yapıyor. Jochen Sandig 2006 yılında Folkert Uhde ile birlikte Radialsystem Berlin'i kurdu. 2010 yılında Fransa devleti tarafından Kültür ve Edebiyat Şövalyelik Nişanı ile onurlandırıldı. İlk yönetmenliğini, Şubat 2012'de Johannes Brahms'ın Bir Alman Requiem'i'ni Berlin Radyo Korosu ve Simon Halsley ile sahneye uyarladığı "Human Requiem" ile yaptı. Prömiyerinden bu yana Hamburg, Amsterdam, Paris, Granada, Rotterdam, Atina, Hong-Kong ve New York'ta sahnelenen yapımlar, 2016 Classical:NEXT Yenilik Ödülü'nü kazandı. Jochen Sandig 2020'den itibaren Ludwigsburg Festivali'nin sanat ve idari direktörlüğünü üstlenecek.

■ Jochen Sandig was born in Esslingen, Germany. In 1990, he moved to Berlin to study psychology and philosophy. After founding the Tacheles Art Centre in 1990, he co-founded the Sasha Waltz & Guests together with Sasha Waltz in 1993. In 1996, he co-founded Sophiensaele, an independent venue for dance and theatre productions in Berlin-Mitte, which he directed until 1999. From 2000 to 2004, Jochen Sandig was a member of the artistic direction as well as a dramaturge at the Schaubühne am Lehniner Platz. Since 2004, he has been the director of the independent Sasha Waltz & Guests GmbH. In 2006, together with Folkert Uhde, Jochen Sandig founded Radialsystem Berlin. In 2010, he was awarded the French cultural order 'Chevalier dans l'Ordre des Arts et des Lettres'. In February 2012, he undertook his first directorial work with 'Human Requiem', a staging of Johannes Brahms' *A German Requiem* in cooperation with the Rundfunkchor Berlin and Simon Halsley. Since its premiere, the production has travelled to Hamburg, Amsterdam, Paris, Granada, Rotterdam, Athens, Hong-Kong, and New York. The production was awarded the Classical:NEXT Innovation Award 2016. In 2020, Jochen Sandig will become Artistic and Executive Director of the Ludwigsburg Festival.

IWONA SOBOTKA

■ Iwona Sobotka, Belçika Kraliçe Elisabeth Uluslararası Müzik Yarışması'nda kazandığı büyük ödülle uluslararası tanınırlığa erişti. Aldığı çeşitli ödüllerin yanı sıra Doğu & Batı Sanatçıları Uluslararası Odisyonları'nda Carnegie Hall'da ilk resitalini vermeye hak kazandı.

Yakın zamandaki projeleri kapsamında Barrie Kosky'nin *Sihirli Flüt* yapımında Pamina rolüyle Berlin Komik Opera'nın Avustralya ve Yeni Zelanda turnesine katıldı; Gimenez'in *Maria del Pilar* operasında Esperanza rolüyle ilk kez Madrid'deki La Zarzuela Tiyatrosu'nda sahneye çıktı; ilk kez konuk olduğu Baden-Baden Festivali'nde Simon Rattle yönetimindeki Berlin Filarmoni Orkestrası eşliğinde Wagner'in *Parsifal*'inde Çiçek Kızı'nı seslendirdi;

Mozart'ın *Sihirli Flüt* operasında Pamina rolüyle Polonya Ulusal Operası'nda, *Traviata*'da Violetta Valery rolüyle Poznan Operası'nda ve *La bohème*'de Mimi rolüyle Podlaska Operası'nda sahneye çıktı. Iwona Sobotka düzenli işbirliği yaptığı Simon Rattle ile yakın zamanda Berlin Filarmoni Orkestrası (Wagner'in *Parsifal*'inin konser versiyonu ve Beethoven'ın *İsa Zeytin Dağında* oratoryosu), Londra Senfoni Orkestrası (Norman'ın *Aya Yolculuk*'unun dünya prömiyeri), Berlin Staatskapelle (Janáček'in *Glagolitik Mes'i*) ve Birmingham Şehri Senfoni Orkestrası (Beethoven'ın 9. Senfoni'si) eşliğinde konserler verdi. Diğer konser projeleri arasında Barselona Senfoni ve Katalonya Ulusal Orkestrası (Barselona Palau de la Música'da Verdi'nin Requiem'i), Mahler Oda Orkestrası (Elbphilharmonie'de Beethoven'ın 9. Senfoni'si), Postdam Oda Akademisi (Berlin Konzerthaus'ta Beethoven'ın Missa Solemnis'i), Berlin Radyo Senfoni Orkestrası (Berlin Filarmoni Salonu'nda Beethoven'ın 9. Senfoni'si), Madrid Senfoni Orkestrası (Ulusal Oditoryum'da Beethoven'ın 9. Senfoni'si) ve MDR Senfoni Orkestrası (Leipzig Gewandhaus ve Dresden Frauenkirchen'de Brahms'ın Bir Alman Requiem'i) yer alıyordu.

Sahneye ilk kez 2004 yılında Paris Ulusal Operası'nda Dukas'ın *Ariane ve Mavi Sakal* operasında Ygraine rolüyle çıkan Iwona Sobotka, bu rolü daha sonra topluluğun Japonya turnesinde de seslendirdi. Sonraki sezon Mozart'ın *Sihirli Flüt*'ünde Birinci Nedime'yi seslendirmek üzere Paris'e dönmemesinin yanı sıra Polonya Ulusal Operası'ndaki ilk temsilinde Moniuszko'nun *Verbum Nobile*'sinde Zuzia rolünü üstlendi. Bavyera Radyo Senfoni Orkestrası ile Milano ve Münih'te Haydn'ın *L'infedeltà delusa* yapıtının konser versiyonunda başrol Vespina'yi söylemek üzere Hansjörg Schellenberger'den davet aldı. 2010 yılında Moniuszko'nun *Halka* operasına ismini veren rolde Schleswig-Holstein Müzik Festivali'ne ilk kez konuk olduktan sonra ertesi yaz festivalde Puccini'nin *Turandot* operasındaki Liù rolüyle büyük övgü topladı. Berlin Komik Opera'da ilk çıkışını Barrie Kosky'nin *Sihirli Flüt* yapımında Pamina olarak yaptıktan sonra bu rolü topluluğun Budapeşte Bahar Festivali ile Varşova'da Polonya Ulusal Operası'ndaki temsillerinde de seslendirdi. Büyük başarı kazandığı diğer rolleri arasında Perm Çaykovski Devlet Operası'nda Teodor Currentzis yönetiminde Tatyana (*Yevgeni Onegin*) ve Donna Anna (*Don Giovanni*), Bialystok'taki Podlaska Operası'nda Violetta (*La traviata*), Pamina (*Sihirli Flüt*) ve Mimi (*La bohème*), Łódź'daki Büyük Tiyatro'da Tatyana (*Yevgeni Onegin*) ve Donna Anna (*Don Giovanni*), Poznań'daki Büyük Tiyatro'da Violetta (*La traviata*) ve Krakow Filarmoni'nin *Carmen* konserinde Micaëla sayılabilir.

Sık sık orkestra eşliğinde konserler de veren Iwona Sobotka, Simon Rattle yönetimindeki Berlin Filarmoni'nin Asya turnesinde Beethoven'ın 9. Senfonisi ile sahnedeydi. Ayrıca Londra Senfoni, Viyana Senfoni, NDR Elb Filarmoni, Bavyera Radyo Senfoni, Berlin Radyo Senfoni, İngiliz Kraliyet Filarmoni, Kraliyet Liverpool Filarmoni ve Lüksemburg Filarmoni orkestraları eşliğinde sahneye çıkan sanatçı, Colin Davies, Simon Rattle, Marco Armiliato, Andrey Boreyko, Sylvain Cambreling, Teodor Currentzis, Jesus Lopez Cobos, Aleksandar Markovic, Juanjo Mena ve Massimo Zanetti gibi günümüzün seçkin şefleriyle çalıştı.

2010 yılında Polonyalı piyanist Piotr Anderszewski'nin Karol Szymanowski'nin müziğini tanıtmak için tasarladığı özel program kapsamında, Londra Wigmore Hall ve New York Carnegie Hall'daki konserlerde yer aldı. Channel Classics etiketi altında,

© EWA ZUKOWSKA

Polonyalı tenor Piotr Beczala ile Szymanowski'nin tüm şarkılarını kaydettiği albümle Polonya Ulusal Kayıt Akademisi tarafından verilen Fryderyk Ödülü'nü kazandı. 2006 yılında EMI Classics etiketi altında Simon Rattle yönetimindeki Birmingham Şehri Orkestrası ile Szymanowski'nin *Bir Peri Masalı Prensesinin Şarkıları* yapıtını kaydettiği albüm *BBC Music Magazine* tarafından beş yıldıza layık görüldü.

Iwona Sobotka, Varşova'daki Fryderyk Chopin Müzik Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra çalışmalarını ünlü sanatçı ve pedagoğ Tom Krause ile Madrid'deki Reina Sofia Müzik Üniversitesi'nde sürdürdü.

■ Iwona Sobotka achieved international acclaim as the Grand Prize winner of the Queen Elisabeth International Music Competition of Belgium. Other awards include the East & West Artists International Auditions in New York, where she was awarded her debut recital in Carnegie Hall.

Recent and upcoming projects include a return to the Komische Oper Berlin as Pamina in Barrie Kosky's production of *The Magic Flute* on tour to Australia and New Zealand, her debut at the Teatro de La Zarzuela in Madrid as Esperanza in Gimenez' *Maria del Pilar*, her debut at the Baden-Baden Festival with the Berlin Philharmonic conducted by Sir Simon Rattle as Blumenmädchen in Wagner's *Parsifal*, a return to the Polish National Opera in Warsaw as Pamina in Mozart's *The Magic Flute*, to the Poznan Opera as Violetta Valery in *La traviata* and to the Opera Podlaska as Mimi in *La bohème*.

In concert, Iwona enjoys regular collaborations with Sir Simon Rattle, which have recently included concerts with the Berlin Philharmonic Orchestra (Wagner's *Parsifal* in concert and Beethoven's *Christ on the Mount of Olives*), London Symphony Orchestra (world premiere of Norman's *A Trip to the Moon*), debut with the Berlin Staatskapelle (Janacek's *Glagolitic Mass*), and City of Birmingham Symphony Orchestra (Beethoven's 9th Symphony). Other recent projects include concerts with the Barcelona Symphony and Catalonia National Orchestra (Verdi's *Requiem* at Palau de la Música Catalana), Mahler Chamber Orchestra (Beethoven's 9th Symphony in Elbphilharmonie), Kammerakademie Potsdam (Beethoven's *Missa Solemnis* in Berlin Konzerthaus), Berlin Radio Symphony Orchestra (Beethoven's 9th Symphony in Berlin Philharmonie), Madrid Symphony Orchestra (Beethoven's 9th Symphony in Auditorio Nacional), and MDR Sinfonieorchester (Brahms' *A German Requiem* in the Gewandhaus in Leipzig and Dresden Frauenkirchen) amongst others.

Her first stage appearances saw her sing Ygraine in Dukas' *Ariane et Barbe-Bleue* at the Opéra National de Paris in 2004, a role she later sang on tour during the company's guest performances in Japan. The following season she returned to Paris as First Lady in Mozart's *The Magic Flute* and also made her first appearance with the Polish National Opera in Warsaw as Zuzia in Moniuszko's *Verbum Nobile*. She was also invited by Hansjörg Schellenberger to sing the main role, Vespina, in a concert performance of Haydn's *L'infedeltà delusa* in Milan and Munich with the Bavarian Radio Symphony Orchestra. In 2010, she made her debut in the Schleswig-Holstein Music Festival in the title role of Moniuszko's *Halka*, and continued that association in the summer of 2011 in the role of Liù in Puccini's *Turandot* to great critical acclaim. She made her Komische Oper Berlin debut as Pamina in Mozart's *The Magic Flute* directed by Barrie Kosky and also sang this role for a guest performance by the company at the Budapest Spring Festival, and in Warsaw for National Opera of Poland. Other roles with which she has enjoyed great success have included: Tatyana (*Eugene Onegin*) and Donna Anna (*Don Giovanni*) under the baton of Teodor Currentzis in Tchaikovsky Perm State Opera; Violetta (*La traviata*), Pamina (*The Magic Flute*) and Mimi (*La bohème*) in Opera Podlaska in Białystok; Tatyana (*Eugene Onegin*) and Donna Anna (*Don Giovanni*) at the Grand Theatre in Łódź; Violetta (*La traviata*) at the Grand Theatre in Poznań; as well as Micaëla in a concert performance of Bizet's *Carmen* with the Krakow Philharmonic. A frequent concert performer, Iwona has sung Beethoven's 9th Symphony on tour to Asia with the Berlin Philharmonic conducted by Sir Simon Rattle; and appeared with the London Symphony Orchestra, the Vienna Symphony, the NDR

Elbphilharmonie Orchestra, the Bavarian Radio Symphony Orchestra, the Berlin Radio Symphony Orchestra, the Royal Philharmonic Orchestra, the Royal Liverpool Philharmonic, and the Luxembourg Philharmonic Orchestra; she has also worked with many of today's pre-eminent conductors including Sir Colin Davies, Sir Simon Rattle, Marco Armiliato, Andrey Boreyko, Sylvain Cambreling, Teodor Currentzis, Jesus Lopez Cobos, Aleksandar Markovic, Juanjo Mena, and Massimo Zanetti. In 2010, she participated in a 'Szymanowski Focus' programme curated by the distinguished Polish pianist Piotr Anderszewski to promote the music of Karol Szymanowski, with concerts in Wigmore Hall in London and Carnegie Hall in New York. She also contributed to a complete collection of Szymanowski's songs for Channel Classics alongside Polish tenor Piotr Beczala and was accorded with the distinction of the Fryderyk Award for this recording by the National Academy of Recording Arts in Poland. On a subsequent release for EMI Classics in 2006, she performed *Songs of a Fairytale Princess* with Sir Simon Rattle and the City of Birmingham Symphony Orchestra, which received five stars in *BBC Music Magazine*.

Following her graduation from the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, Iwona continued her studies with renowned artist and pedagogue Tom Krause at the The Reina Sofia School of Music in Madrid.

JOHN BRANCY

■ John Brancy'nin müzikalitesi ve iletişim gücü onu kendi kuşağının baritonları arasında ön sıralara koyar. *New York Times* tarafından "çoşkulu bir sahne hâkimiyeti" sözleriyle övülen Brancy, 2018 Montréal Uluslararası Müzik Yarışması'nın şan branşında birincilik ödülü aldı. New Jerseyli şancı ayrıca 2018 Lotte Lenya Yarışması'nda (New York) birincilik, 2017 Wigmore Hall Yarışması'nda (Londra) ikincilik, 2017 Belvedere Uluslararası Şan Yarışması'nda (Moskova) medya ödülü ve 2015 Jensen Vakfı Şan Yarışması'nda birincilik kazandı. John Brancy, Marilyn Horne Şan Yarışması ile Sullivan Vakfı Büyük Ödülü'nü de kazandı. John Brancy 2018–2019'da çağdaş yapıtlar seslendirdiği resital turnesinin yanı sıra önemli konserler ve opera temsilleriyle eklektik bir sezon geçirdi. MacArthur Bursu sahibi Yuval Sharon'un rejisörlüğünde, Karsten Januschke'nin yönettiği, Olga Neuwirth'in *Kayıp Otoban*'ının yeni yapımı için Frankfurt Operası'na döndü. Ardından, ünlü piyanist Peter Dugan ile övgü toplayan resital programları "Sessiz Bir Gece: I. Dünya Savaşı Anısına Şarkılar" ve "Mütareke: Eve Dönüş Yolculuğu" ile Stanford Üniversitesi, West Point Akademisi, Smithsonian Enstitüsü, ABD Deniz Harp Akademisi ve Kennedy Center'ı da kapsayan ülke çapında bir turneye çıktı. Handel'in *Messiah* yapıtını Kanada Victoria Senfoni, Johnstown Senfoni ve bir kez daha konuk olduğu Carnegie Hall'un Isaac Stern sahnesinde Kent Tritle yönetimindeki *Musica Sacra* ile seslendirdi. *Romeo ve Juliet*'in yarı-sahnelenmiş yapımında Mercutio rolüyle, yıldızı yükselen şef Lorenzo Viotti yönetimindeki Gulbenkian Orkestrası ve Korosu eşliğinde Lizbon'da sahneye çıktı. Bunlara ilaveten, rejisör Yuval Sharon ile işbirliği yaptığı Meredith Monk'un *Atlas* operasının yeni yapımında Los Angeles Filarmoni Orkestrası ile de ilk kez çalıştı. John Brancy'nin Peter Dugan ile kaydettiği yakın tarihli CD'si *A Silent Night: A WWI Memorial in Song (Sessiz Bir Gece: I. Dünya Savaşı Anısına Şarkılar)* özellikle ilgi çekti. Brancy ve Dugan bu programla Juilliard Mezunları Resital Serisi kapsamında Alice Tully Hall'da, Weill Resital Serisi kapsamında Carnegie Hall'da ve Kennedy Center'ın Vocal Arts DC serisinde ilk konserlerini verdiler. Ayrıca ikili olarak çalışmalarıyla pek çok ödül ve övgüler kazandılar.

© GERARD COLLET

John Brancy bir önceki sezonda Klagenfurt Şehir Tiyatrosu'nun Lorenzo Viotti yönetimindeki *Werther* yapımında Albert rolüyle ve Bregenz'deki Vorarlberg Devlet Tiyatrosu'nun *Don Pasquale* temsilinde Malatesta rolüyle opera sahnelerindeydi. New York'taki Saint Thomas Kilisesi için Brahms'ın Requiem'ini seslendirdi. Son olarak, ilk kez konuk olduğu Carmel Bach Festivali'nde Bach'ın St. Matthew Pasyonu ve Orff'un Carmina Burana'sı gibi başyapıtları seslendirdi.

2016/17 sezonunda *Yevgeni Onegin*'deki başrolüyle Florida Büyük Operası'nda, *Sihirli Flüt*'te Papageno rolüyle Clarion Müzik Cemiyeti'nde, Dove'un *Flight* operasında Steward rolüyle Omaha Operası'nda ve *Naxoslu Ariadne*'de Harlekin rolüyle Lorraine Ulusal Operası'nda ilk kez sahneye çıktı. Ayrıca *Don Pasquale*'deki Malatesta rolüyle Glyndebourne Festival Operası Turnesi'nde ilk kez yer aldığı gibi *Naxoslu Ariadne*'deki Harlekin rolüyle ilk kez Saint Louis Opera Tiyatrosu'na konuk oldu. Bunların yanı sıra Pasifik Victoria Operası'nın *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'nda Demetrius ve Frankfurt Operası'nın *Carmen*'inde Danceire/Morales rollerini üstlendi.

John Brancy, Dresden Semperoper, Edmonton Operası, Paris'teki Châtelet Tiyatrosu, Saratoga Operası ve San Antonio Operası'nda, Tobias Picker'in *Yaman Tilki*'sinden *Külkedisi*'ne ve John Adams'ın *Tavana Bakıyordum ve Birden Gökyüzünü Gördüm* operasına, pek çok farklı yapıtta rol aldı. Resitallerle Hugo Wolf Akademisi, Carnegie Hall, Alice Tully Hall, Kennedy Center, New York Şarkı Festivali, Chicago Ortak Sanatlar Enstitüsü, Montréal Şan Sanatı Cemiyeti dahil, çeşitli mekanlarda sahneye çıktı. Ayrıca San Francisco Senfoni, Boston Senfoni, Kansas Şehir Senfoni ve Edmonton Senfoni orkestraları eşliğinde konserler verdi. John Brancy New York'taki Juilliard Okulu mezunudur.

■ John Brancy's intense musicality and communicative power place him in the front ranks of baritones of his generation. Hailed by the *New York Times* as 'a vibrant, resonant presence,' Brancy won first prize in the Art Song Division of the 2018 *Concours Musical International de Montréal*, a win that recognizes him as a premiere interpreter of Art Song repertoire in our time. The New Jersey native also won first prize in the 2018 *Lotte Lenya Competition* in New York, second prize at the 2017 *Wigmore Hall Competition* in London, and prior to that the media prize in the 2017 *Belvedere International Singing Competition* in Moscow and first prize in the Jensen Foundation Vocal Competition in 2015. He is also a past winner of the Marilyn Horne Song Competition and the Sullivan Foundation Grand Prize. This 2018/19, Brancy performed an eclectic season of new music, including his memorial-in-song recital tour and several key debuts in concert and opera. Brancy made a return to *Frankfurt Opera* for a new production of Olga Neuwirth's *Lost Highway* directed by MacArthur Genius grant recipient Yuval Sharon, conducted by Karsten Januschke. Brancy then embarked on a national tour of his critically acclaimed programs 'A Silent Night: A WWI Memorial in Song' and 'Armistice: The Journey Home' with internationally renowned pianist and collaborator Peter Dugan. This tour took Brancy to locations such as Stanford University, West Point Academy, the Smithsonian Institute, the US Naval Academy, and the Kennedy Center to name a few. He went on to sing a tour of Handel's *Messiah* with performances with *Victoria Symphony* in Canada, the *Johnstown Symphony*, and a return to *Carnegie Hall's Isaac Stern* stage under the baton of Kent Tritle with *Musica Sacra*. Brancy then made his way to Lisbon, Portugal for a semi-staged production of *Romeo and Juliet* where he performed the role of *Mercutio* with the Gulbenkian Orchestra and Chorus conducted by rising star conductor *Lorenzo Viotti*. Additionally, Brancy collaborated again with director Yuval Sharon as a featured performer on a new production of Meredith Monk's *Atlas*, marking Brancy's debut with the *LA Philharmonic*.

Of special interest is Brancy's recently released CD, *A Silent Night: A WWI Memorial in Song*, with Peter Dugan. Their work together has seen them debut at *Alice Tully Hall* as part of the Juilliard Alumni Recital Series, *Carnegie Hall* as part of the Weill Recital Series, and Vocal Arts DC at the *Kennedy Center*. In addition, they have won numerous awards and critical acclaim for their work together as a duo.

In the previous season, on the opera stage, Brancy appeared as *Albert* in Klagenfurt City Theatre's production of *Werther* conducted by Lorenzo Viotti, followed with a reprise of *Malatesta* in *Don Pasquale*, this time for Vorarlberg State Theatre in Bregenz. For Saint Thomas Church in New York, he was heard in *Brahms's Requiem*. Finally, he was a featured soloist at the Carmel Bach Festival debuting such masterworks as Bach's *St Matthew's Passion* and Orff's *Carmina Burana*. During the 2016/17 season, he made important debuts at Florida Grand Opera singing the title role in *Eugene Onegin*, Clarion Music Society as *Papageno* in *Die Zauberflöte*, for Opera Omaha as the *Steward* in Dove's *Flight*, and Lorraine National Opera as *Harlekin* in *Ariadne auf Naxos*. Other highlights have included his debut with the Glyndebourne Festival Opera Tour as *Malatesta* in *Don Pasquale*, his Opera Theatre of Saint Louis debut as *Harlekin* in *Ariadne auf Naxos*, *Demetrius* in *A Midsummer Night's Dream* for Pacific Opera Victoria and *Dancaire/Morales* in *Carmen* for Frankfurt Opera.

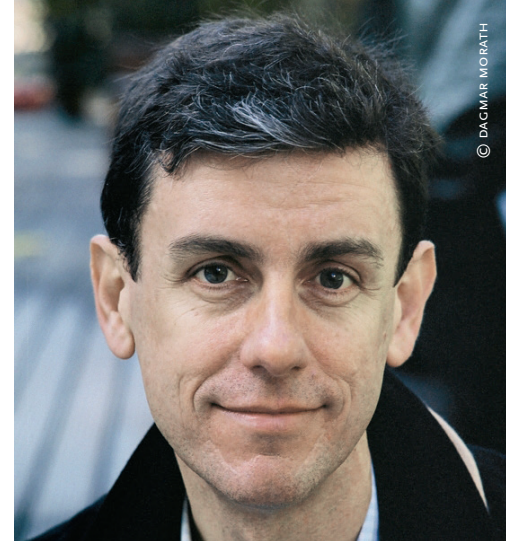
Brancy has been engaged by Dresden Semperoper, Edmonton Opera, Paris' Théâtre du Châtelet, Opera Saratoga, and Opera San Antonio in works ranging from Tobias Picker's *The Fantastic Mr. Fox* to Dandini in *La Cenerentola* to John Adams's *I Was Looking at the Ceiling and Then I Saw the Sky*. Recital credits include the Hugo Wolf Akademie, Carnegie Hall, Alice Tully Hall, Kennedy Center, New York Festival of Song with pianist Steven Blier, Collaborative Arts Institute of Chicago, and Société d'art vocal de Montréal in collaboration with pianist Peter Dugan. He has also appeared with the San Francisco Symphony, Boston Symphony, Kansas City Symphony, and the Edmonton Symphony. Brancy holds a graduate degree from the Juilliard School in New York.

PHİLİP MAYERS

■ Avustralyalı Philip Mayers dikkat çekici derecede çok yönlü bir müzisyen: Aranılan bir oda müziği sanatçısı, eşlikçi, şan eğitmeni, şef ve piyanist olarak özenilecek bir kariyere sahip. Özellikle Yeni Müzik alanına yoğunlaştığı piyanistliğinde 100'den fazla yeni yapıtın prömiyerini gerçekleştirdi. Montrö, Aldeburgh, La Roque d'Anthéron, Nantes'teki La Folle Journée, Wratislavia Cantans, Schleswig-Holstein, Hong Kong Sanat Festivali, New York'taki White Light Festivali ve hatta Kuzey Kore'nin Pyongyang şehrindeki Nisan Bahar Festivali gibi önemli festivallere konuk oldu.

Philip Mayers, Max Olding ile piyano çalıştığı Queensland Müzik Konservatuvarı'ndan takdirle mezun oldu. ABC televizyonunun Yılın Genç İcracısı Yarışması'nda piyano ödülünü kazanmasının ardından Avustralya Sanat Konseyi bursu yardımıyla ülkesinden ayrılarak Berlin'de Phillip Moll ve New York'ta Zelma Bodzin ile çalıştı.

Berlin'de yaşayan Philip Mayers, Avrupa, Kuzey Amerika ve Asya'da düzenli olarak verdiği konserlerde önde gelen şancılar ve Berlin Filarmoni, Leipzig Gewandhaus, New York Filarmoni ve Sydney Senfoni gibi orkestraların üyesi olan oda müziği sanatçılarıyla işbirliği yapıyor. Korall müziğe giderek daha fazla odaklanan sanatçı, RIAS Oda Müziği Korosu, Berlin Radyo Korosu, Hamburg NDR Korosu, Capella Amsterdam ve Porto Casa Musica Korosu dahil, çeşitli topluluklarla çok sayıda konser ve ödüllü albüm gerçekleştirdi. Schloss Rheinsberg Oda Operası Festivali, Schwetzingen Festivali ve Lera Auerbach'ın capella operası *The Blind*'in dünya prömiyerini de yönettiği Berlin Oda Operası gibi kurumların müzik direktörlüğünü

üstlendi. Mayers'in *Triest* operasının Berlin Oda Operası tarafından gerçekleştirilen prömiyeri sanatçının bestecilik kariyerinin de başlangıcı oldu. Yakın zamanda çok çeşitli projelere imza atan Mayers'in, sessiz film *Jeanne d'Arc'in Tutkusu* için yazdığı müzik RIAS Oda Müziği Korosu solistleri ile Sheridan Ensemble tarafından seslendirildi. Klagenfurt Şehir Tiyatrosu'nun siparişi üzerine bir çocuk müzikali de besteledi.

Popüler müzik ve kabare türlerinde hem besteci hem aranjör olarak çalışmalarına imza atan Philip Mayers, İngiliz kabare şarkıcısı Mary Carewe ile sürdürdüğü uzun süreli işbirliğinde Londra'da Purcell Room, Paris'te Châtelet Tiyatrosu, Amsterdam Concertgebouw, Barselona'daki Butxaca Festivali gibi önemli merkezlerde konserler verdi; Büyük Britanya, Avustralya ve Güney Amerika'ya turnelere çıktı. İkili ayrıca üç CD kaydettiler: Bunlardan sonuncusu, Mayers'in vokal ve yaylı orkestra için düzenlediği Gershwin şarkılarından oluşan *A Crush on You*, Coviello Classics etiketi altında piyasaya çıktı.

■ Philip Mayers is an Australian musician of remarkable versatility, enjoying an enviable reputation as a sought-after chamber music partner, accompanist, vocal coach, conductor, and pianist, the latter especially in the field of New Music, where he has been involved in the premieres of more than one hundred new works. His concert performances have taken him to leading festivals such as Montreux, Aldeburgh, La Roque d'Anthéron, La Folle Journée in Nantes, Wratislavia Cantans, Schleswig-Holstein, Hong Kong Arts Festival, New York's White Light Festival, and even to the April Spring Festival in Pyongyang, North Korea.

He graduated with distinction from the Queensland Conservatorium of Music, having studied piano with Max Olding. After winning the piano prize of the ABC's televised Young Performer of the Year Competition and with the aid of an Australia Council grant, he left Australia for studies with Phillip Moll in Berlin and Zelma Bodzin in New York.

Now resident in Berlin, Philip performs regularly throughout Europe, North America, and Asia, particularly as an associate artist with leading singers and chamber music partners from orchestras such as the Berlin Philharmonic, Leipzig Gewandhaus, New York Philharmonic, and Sydney Symphony. An increasing focus is on choral music, with numerous concerts and prize-winning CD recordings to his credit, most notably with RIAS Kammerchor, Rundfunkchor Berlin, Hamburg NDR Choir, Cappella Amsterdam, and Coro de la Casa Musica Porto. He has been the musical director with, among others, the Schloss Rheinsberg Chamber Opera, Schwetzingen Festival, and the Berlin Kammeroper (including conducting the world première of Lera Auerbach's a cappella opera, *The Blind*). The latter was also responsible for the premiere of his chamber opera *Triest*, launching a composing career which most recently has resulted in projects as diverse as music for the silent film *La passion de Jeanne d'arc* (with soloists from the RIAS Kammerchor and the Sheridan Ensemble) and a musical for children (a commission by the Klagenfurt City Theatre).

His work as a composer and arranger of popular music and cabaret is most in evidence in his long partnership with the English cabaret singer Mary Carewe, with whom he has appeared at notable venues such as London's Purcell Room, the Châtelet Theatre in Paris, the Amsterdam Concertgebouw, and the Butxaca Festival in Barcelona, and toured Great Britain, Australia, and South America. Together they have recorded three CDs, the latest of which, *A Crush on You* – Gershwin songs in Philip's arrangements for voice and string orchestra – has been released on the Coviello Classics label.

ANGELA GASSENHUBER

■ Münih doğumlu Angela Gassenhuber'in müzik kariyerinin temelleri, tanınmış piyano pedagogu Anna Stadler tarafından atıldı. Gassenhuber, Alman Akademik Burs Vakfı'ndan aldığı bursla Münih'te Klaus Schilde'nin ve Manchester'da Sulamita Aronovsky'nin sınıflarında eğitim gördü.

Helmut Deutsch ve Enrica Cavallo'nun *lied* ve çalgı eşliği eğitimlerinden etkilenen sanatçı oda müziğine yoğunlaştı. Münih Müzik Akademisi'nden mezun olmasının hemen ardından bu kurumda piyano eşliği dersi vermeye başladı.

Angela Gassenhuber 1995 yılında Berlin'deki Hanns Eisler Müzik Akademisi'ne tam zamanlı öğretim görevlisi olarak atandı. Akademik çalışmalarına ilaveten Berlin'deki tüm senfoni orkestralarıyla ve sıradışı

genişlikteki repertuarı nedeniyle çok aranan bir oda müziği sanatçısı olarak konserler veriyor. İşbirliği yaptığı çeşitli topluluklar arasında Berlin Piyano Üçlüsü, Berlin Radyo Korosu, Ensemble Resonanz ile Gewandhaus, Berlin Filarmoni ve Berlin Konzerthaus'un oda müziği toplulukları yer alıyor. Berlin Konzerthaus ve Berlin Oda Operası'nın yapımlarında solist olarak çalan sanatçı Avrupa'nın yanı sıra Asya ve ABD'de de konserler veriyor.

■ Angela Gassenhuber, born in Munich, received the basis for her musical career from the renowned piano pedagogue Anna Stadler. As a fellow of the prestigious German Academic Scholarship Foundation, she studied in the classes of Klaus Schilde in Munich and Sulamita Aronovsky in Manchester.

Inspired during her studies by experiences of courses in Lied and instrumental accompaniment by Helmut Deutsch and Enrica Cavallo, chamber music became central to her artistic activity. Immediately after graduating from the Munich Academy of Music, she became a lecturer of piano accompaniment at the same institution.

In 1995, she was appointed to a full-teaching position at the Hanns Eisler Academy of Music in Berlin. Alongside her teaching activities, she performs regularly with all Berlin's symphony orchestras and is much sought-after as a chamber music partner with extraordinarily extensive repertoire knowledge. She has played many concerts throughout Europe as well as in Asia and the US. Her various partners include the Berlin Piano Trio, Ensemble Resonanz, Rundfunkchor Berlin, and chamber music ensembles of the Gewandhaus, Berlin Philharmonic, and Berlin Konzerthaus. She has also been a featured piano soloist in the theatre productions of the Berlin Konzerthaus and the Berlin Chamber Opera.

BERLİN RADYO KOROSU

■ Sezonda yaklaşık 60 konser ve uluslararası turneler gerçekleştiren Berlin Radyo Korosu, dünyanın en seçkin koral topluluklarından biri. Kazandıkları üç Grammy ödülünün yanı sıra 2016'da New York Lincoln Center'ın White Light Festivali'nde yerleşik topluluk olmaları ve 2018'de Adelaide Festivali'nde konser vermeleri gibi etkinlikler, topluluğun başarılarının altını çizer nitelikte. Repertuarının sıradışı genişliği, belirgin sıcaklığı, zengin nüanslarla bezeli tınısı, mutlak doğruluğu ve deneysel çalışmalara yatkınlığı, topluluğu uluslararası orkestralar ile Simon Rattle, Kirill Petrenko, Christian Thielemann ve Yannick Nézet-Séguin gibi şeflerin tercihi haline getiriyor. Berlin Radyo Korosu, Berlin Filarmoni Orkestrası'nın yanı sıra Deutsches Berlin Senfoni Orkestrası ve Berlin Radyo Senfoni Orkestrası'nın da sürekli ortağı.

Berlin Radyo Korosu'nun deneysel projeleri dünya çapında büyük ilgi çekiyor. Koro, çok farklı disiplinlerden gelen sanatçılarla işbirliği içinde, klasik konser biçimini yıkarak yeni dinleyici kitleleri için yeni koral müzik biçimleri geliştiriyor. Brahms'ın Bir Alman Requiemi adlı yapıtının etkileşimli bir sahne uyarlaması olan ve Jochen Sandig ve Sasha Waltz & Guests tarafından sahneye konulan "Human Requiem",

koronun deneysel repertuarı içinde bir mihenk taşı. New York, Hong Kong, Paris, Brüksel, Atina ve Adelaide'e konuk olan yapım, Haziran 2019'da İstanbul'a geliyor. Yönetmen Robert Wilson ile işbirliği yaptığı Ekim 2017 tarihli son projesi "LUTHER dancing with the gods" (LUTHER tanrılarla dans ediyor), Bach, Nystedt ve Reich'in müziklerinin kullanıldığı ve Martin Luther'in sanat alanındaki etkisine odaklanan sıradışı bir konser.

Berlin Radyo Korosu, Berlin Filarmoni'deki Birlikte Söyleyelim konseri, uluslararası korolar için Koral Kültürler Festivali ve çocuklar ile gençler için Şarkı Alışverişi gibi, farklı kitlelere yönelik düzenlediği sezonluk etkinliklerle her yaştan ve kesimden insanı profesyonel koral müzik dünyasının parçası olmaya davet ediyor. Uzun soluklu eğitim programı SING!, Berlin'deki ilkokullarda şarkı söylemeyi teşvik ediyor. Koro, genç profesyonel şancılar için Akademi ve üstün nitelikli genç koro şefleri için Berlin Uluslararası Ustalık Sınıfı ile de gelecek nesilleri destekliyor. 1925'te kurulan Berlin Radyo Korosu, 2015'te 90. yıldönümünü kutladı.

Kuruluşundan bu yana Helmut Koch, Dietrich Knothe, Robin Gritton ve Simon Halsey gibi şefler tarafından biçimlendirilen koronun 2015-2016 sezonundan itibaren sürekli şefliği ve sanat yönetmenliğine Gijs Leenaars getirildi. Simon Halsey koronun onursal şefi olarak topluluk ile bağlarını koruyor.

Berlin Radyo Korosu, Berlin Rayo Orkestrası ve Korosu topluluğudur. Paydaşları Deutschlandradio, Almanya Federal Cumhuriyeti, Berlin Federal Eyaleti ve Berlin-Brandenburg Radyosu'dur.

RUNDFUNKCHOR BERLIN

■ With around 60 concerts per season and international guest performances, including a celebrated residency at the White Light Festival of New York's Lincoln Center in 2016 as well as a stop at the Adelaide Festival in 2018, Rundfunkchor Berlin is one of the world's outstanding choral ensembles. Three Grammy Awards alone mark the success of the ensemble. The exceptional breadth of its repertoire, an unmistakable warm, richly nuanced sound, absolute precision, and delight in experimentation all contribute to making it one of the chosen partners of international orchestras and conductors such as Sir Simon Rattle, Kirill Petrenko, Christian Thielemann, and Yannick Nézet-Séguin. It is the permanent partner of the Berlin Philharmonic as well as of Berlin's Deutsches Symphonie-Orchester and Radio Symphony Orchestra.

Rundfunkchor Berlin's experimental project series has attracted great worldwide attention. In collaboration with artists from diverse disciplines, the chorus breaks down the classical concert form and adopts new modes of choral music for a new audience. 'Human Requiem', the interactive scenic version of Brahms's *A German Requiem*, staged by Jochen Sandig and a team of Sasha Waltz & Guests, has become a milestone within the choir's experimental repertoire. After having played guest performances in New York, Hong Kong, Paris, Brussels, Athens, and Adelaide, the production travels to Istanbul in June 2019. For its latest project

'LUTHER dancing with the gods' the choir cooperated with director Robert Wilson in October 2017 and reflected upon Luther's impact in the arts in an extraordinary concert performance with music by Bach, Nystedt, and Reich. With its annual activities for various target groups – the big Sing-along Concert in the Berlin Philharmonie, the Festival of Choral Cultures for international choirs, and the Liederbörse (Song Exchange) for children and young people – Rundfunkchor Berlin invites people of all ages and walks of life to become immersed in the world of professional choral music. Its long-term education programme SING! encourages singing in Berlin's elementary schools. With its Academy and Schola for young professional singers as well as the Berlin International Masterclass for highly qualified young choral conductors, it supports the next generation.

Founded in 1925, the choir celebrated its 90th anniversary in 2015. Since its foundation the ensemble has been shaped by conductors including Helmut Koch, Dietrich Knothe, Robin Gritton, and Simon Halsey. In the 2015/16 season Gijs Leenaars took up his post as Principal Conductor and Artistic Director of Rundfunkchor Berlin. Simon Halsey was appointed Conductor Laureate and will retain his ties to the ensemble as regular guest conductor.

The Rundfunkchor Berlin is a member of the roc berlin. Shareholders are Deutschlandradio, the Federal Republic of Germany, the Federal State of Berlin and Rundfunk Berlin-Brandenburg.

PROGRAM NOTLARI

"HUMAN REQUIEM"

Berlin Radyo Korosu, Brahms'ın tanınmış Bir Alman Requiemi adlı yapıtını alışılmamış bir deneyime dönüştürmek üzere, 2011-2012 sezonunda yönetmen Jochen Sandig ve topluluğu Sasha Waltz & Guests ile işbirliği yaptı. Müziğin son derece yakın ve kişisel bir hal aldığı "Human Requiem", sahne ve dinleyici arasındaki ayrımı ortadan kaldırarak ve hatta geleneksel konser deneyimini yıkarak yepyeni bir boyut yaratır. Dinleyiciler sesin karşısında değil, tam ortasındadır; bu da hem metin, yorumcular ve dinleyiciler arasında hem de mekân ve ses arasında yeni ilişkiler kurar. Dinleyiciler müziğin içinde hareket eder, müzikle çevrelenir ve müziğin parçası haline gelirler.

Brahms'ın Requiemi'i ölümler için bir ağıt değildir. Yapıt, yaşayanlara teselli sunmayı amaçlar: Ölümlülüğümüzle barışmamız, ölüm ve yas tutmayı anlamamız fakat aynı zamanda tüm bunların ötesine geçebilmemiz üzerinedir. Yapıtın odağında yaşam ve insan vardır.

Jochen Sandig, Brahms'ın Requiemi'ni yaşayanlar için bir tefekkür alanı olarak değerlendirir. Brahms'ın, "Başlık ile ilgili olarak, 'Alman' yerine memnuniyetle 'İnsan' demeyi seçebilirdim." ifadesini temel alır. Yapıtın öznesi insandır; kendi hikâyesi kendisiyle olduğu kadar etrafındakilerle de bağlantılı olan bireyler...

— BERLİN RADYO KOROSU

Johannes Brahms (düz.: Phillip Moll)

Bir Alman Requiemi, Op. 45

1. Selig sind, die da Leid tragen. Ziemlich langsam und mit Ausdruck
2. Denn alles Fleisch es ist wie Gras. Langsam, marschmäßig
3. Herr, lehre doch mich. Andante moderato – Fugue
4. Wie lieblich sind deine Wohnungen. Mäßig bewegt
5. Ihr habt nun Traurigkeit. Langsam
6. Denn wir haben hie keine bleibende Statt. Andante – Allegro
7. Selig sind die Toten. Feierlich

Bir Alman Requiemi adlı yapıtının ikinci bölümünde karşımıza çıkan müzik, aslında ilk bestelenendir: 1854 yılında iki piyano için bir sonatın bir parçası olarak yazılmıştır. Johannes Brahms üzerinde yıllarca çalıştığı Bir Alman Requiemi adlı yapıtını 1867'de üç bölümlük, 1868'de altı bölümlük ve nihayet 1869'da yedi bölümlük bir yapıt olarak ortaya çıkardı.

Herhangi bir sipariş üzerine bestelediği bu yapıttan Brahms'ın tek kazancı, ifade etme isteği ve ihtiyacı duyduğu şeyi anlatabilmektir. Bunun için de, Katolik kilisesinde ölü ruhların huzura kavuşması için bestelenen, ağıt benzeri duaları içeren bir dinsel müzik olan *requiem*'in tarihinde görülmemiş bir format yaratması gerekti. Onunki, Roma Katolik Kilisesi'nin ölümler için meslerinin belirlenmiş Latince metinlerini kullanan ayinsel bir *requiem* değildi; öncelikle, başlığın da işaret ettiği gibi metinler Almancaydı. Brahms, Bremen Katedrali orgcusu Carl Martin Reinthaler'e yazdığı 1867 tarihli mektupta şöyle diyordu: "İtiraf etmeliyim ki 'Alman' kelimesini çıkarıp memnuniyetle 'insan' diyebilirdim." Diğer yandan, yapıtına sadece Alman Requiemi demek yerine "Bir" Alman Requiemi diyerek Brahms, bunun ölümleri anmak için olası pek çok yoldan biri olduğunu gösteriyordu: Bir Latin *requiem*'inin geleneksel kuralları izlemesi beklenirken, bir Alman *requiem*'i kişisel tercihler içerebilirdi.

Brahms'ın yaşına göre olgun olduğu söylenebilir. Aşk Şarkıları Valsleri'ni yazan bestecinin cazibeli ve hafif olabildiği de bellidir ama müzikal tavrı genellikle ciddiliğe meyler. Yine de 33 yaşındaki Brahms'ı ölüm konusuna çeken daha doğrudan dürtüler vardı. Akıl hocası Robert Schumann'ın 1856'daki ölümü, Brahms'ın üzerinde büyük etki bırakmış ve belki de Bir Alman Requiemi yapıtının tohumlarını atmıştı.

Brahms 1865'te bu kez, çok sevdiği annesinin ölümüyle sarsıldı. Bir Alman Requiemi üzerinde çalışmaya zaten başlamıştı ama bu kayıp onu, projeye yoğunlaşmaya sevk etti. Giderek parçalar yerine oturdu ve ortaya, bugüne kadar yazılmış en olağanüstü ruhani yapıtlardan biri çıktı.

Yapıt altı bölüm olarak seslendirildikten sonra Reinthaler, Brahms'ın bir bölüm daha ekleyerek yaptığı "hatayı" telafi etmesi konusunda ısrarcı oldu: "Yapıt, Hıristiyan dininin temel aldığı asıl noktaya, yani İsa'nın günahlarımızın kefaretinin ödemek üzere ölmesine değinmiyor." Brahms, Reinthaler'in teolojik itirazıyla pek ilgilenmese de yapıta bir bölüm daha ekledi: Sopranonun solo söylediği tek bölüm olan lirik *Ihr habt nur Traurigkeit*. Burada Brahms'ın Yeşaya'dan alıntılıdığı metnin, "Çocuğunu avutan bir anne gibi avutacağım sizi." olduğu göz önünde bulundurularak bu bölümü annesini düşünerek yazdığı söylenmektedir.

Yapıt, Hz. İsa'nın dağdaki vaazında verdiği sekiz müjdeden biriyle başlar: "Selig sind, die da Leid tragen, denn sie sollen getröstet werden" (Ne mutlu yaslı olanlara! Çünkü onlar teselli edilecekler.) "Tod" (Ölüm) kelimesi sondan önceki bölüme kadar karşımıza çıkmaz ve ölümler sadece yapıtın sonunda tam anlamıyla anılır: Son bölümün açılışında soprano'nun söylediği "Selig sind die Toten" (Ölenlere ne mutlu). Ölümler için bu *requiem*, daha ziyade geride kalanlara teselli sunar. Brahms, 2. Serenat'ında kemanları saf dışı bırakıp yaylıların öncülüğünü viyolalara vererek derin, kasvetli bir hava yaratabileceğini fark etmişti ve Bir Alman Requiemi'ne de böyle başladı. Flüt partilerinde ve arp arpejlerinde yer yer güneş pırıltıları görülse de burada en çok akılda kalan Brahms'ın kederinin ağırlığıdır. Başta koro her söylemeye başladığında orkestra dinlemek istercesine susar, fakat

kısa süre sonra zengin rezonanslı eşlik ile saf ve ruhani şarkının dünyaları birleştirir. Müzik basit, kontrollü bir *forte* ile doruğa ilerler ve sonra Brahms'ın nadiren kullandığı bir çalgı olan arp fa majör akorlara yayılırken giderek çözülür. Brahms'ın iki piyano için sonatından aldığı müzik ikinci bölümde başlar. Her ne kadar notada "yavaş, ılımlı marş" yazsa da bir ölçüde üç vuruş olması kesinlikle marşa uygun değildir; daha ziyade yavaş bir ölüm dansı niteliğindedir. Ortalarda koro "Aber des Herrn Wort bleibet in Ewigkeit" (Ama Rab'bin sözü sonsuza dek kalıcıdır) diye haykırdığında yeni bir ateşe sahip güçlü bir kısım başlar. "Ewige Freude" (ebedi sevinç) parlak ve *fortissimo*'dur ama "Schmerz und Seufzen" (kederle inilti) sözleriyle müziğin üzerinden bir karanlık geçer ve bölüm si bemol majörün sessiz kuvvetiyle sakin ve düşünceli biter.

3. Bölümde vurgu değişir. Koro, solist baritonun ardından her dizeyi tekrar eder. Nihayetinde solist ve koro birlikte ısrarla sorar: "Nun Herr, wes soll ich mich trösten?" (Ne bekleyebilirim şimdi, ya Rab?). Müzik yavaşlar; kararsız akorlar üzerinde bulutlar salınır. Ardından koronun sesi yavaşça gelişen bir düşünceyle yükselir: "Ich hoffe auf dich" (Umudum sende). Burada org kalın re'den tınlar, ona kontrbaslar ile tuba katılır ve bu sağlam zeminin üzerine muzaffer bir füğ inşa edilir. Brahms'ın sembolizmi güçlüdür; pek çok bağımsız enstrümantal ve koral çizginin özenli gezinmeleri boyunca, hatta armonik uyumsuzluk anlarında bile, merkezi tonalitenin kararlı gücü tartışmasızdır.

Brahms'ın müziğinin kalbinde teselli yatar. 4. Bölüm, ölçek ve niyet açısından nispeten mütevazı olmakla birlikte metnin özüne ve gücüne bağlıdır. Açılıştaki dingin, müşfik pasajlar yerini yeni armonik bölgelere ve "Meine Seele verlangt" (Ruhum istiyor) haykırışına bırakır. "Mein Leib und Seele freuen sich" (Yüreğim, bütün varlığım sevinçle haykırıyor) dizesinde tekrar tekrar saplanan acı, eşliğe galip gelir. Sona ulaşmadan önce hem orkestra hem koro neşeli bir ikili füğle patlar.

5. Bölümü Brahms, Bremen prömiyerinden sonra eklemiştir. Burada ilk duyulan ses solo sopranodur. Ardından koro girerek tek bir dizeyi tekrar eder: "Ich will euch trösten, wie einen seine Mutter tröset" (Çocuğunu avutan bir anne gibi avutacağım sizi). Müzik dingin havasını korur ve sadece müzikal dorukta yükselir.

Sonraki bölüm müthiş bir genişliğe ve dramatik güce sahiptir. Koronun açılış dizeleri bariton solo tarafından kesilir: "Siehe, ich sage euch ein Geheimnis" (İşte size bir sır açıklıyorum). Koro sakin akorlarla cevap verir ve bariton "in einem Augenblick" (bir anda) müziği tümüyle duraklatır. "Denn es wird die Posaune schallen" (Evet, borazan çalınacak) dizesi sadece trompeti değil, bakır nefeslilerde ateşli akorları, timpaniyi ve koroyu harekete geçirir. Koro tekrar tekrar "Tod, wo ist dein Stachel?" (Ey ölüm, dikenin nerede?) diye sorarken müzik yükselir. Yakarışları öyle güçlüdür ki müziğin ilerleyişi geçici olarak durur. Nihayet, altolar yeni, muzaffer bir temayla serbest kalır: "Herr, du bist würdig" (Tanrımız, sen layıksın) ile koroda ve orkestrada olağanüstü bir füğ başlar. Koro devam ederken müzik iki kez, müthiş doruğa doğru atılan büyük bir dalga gibi, yukarı doğru beş oktav atlar.

7. Bölüm mi majör tonda, yavaş yavaş tüm koroyu kapsayan uzun bir temayla başlar. La majör tonda yumuşak bir interlödün ve açılış materyaline dönüşün ardından "Selig" (kutsanmış) kelimesi bir geriye dönüşü tetikler ve müzik beklenmedik şekilde si bemol majör tonuna dalarak ilk bölümün açılış korosunu tekrarlar. Sonunda gerektiği gibi, fa majöre dönülür ve her iki bölümün müziği o derece birleşir ki birbirinden ayırt edilemez hale gelir. Arp fa majörün notalarını çalarken, koro sakin bir çözümlenmeyle fa üzerinde oktavlara yerleşir.

Konser öncesinde cep telefonlarının (ve diğer elektronik cihazların) kapatılması veya sessiz duruma alınması önemle rica olunur. Konser sırasında fotoğraf çekilmesi, video ya da ses kaydı yapılması yasaktır.

Please turn off your mobile phone (and other electronic devices) or turn it to silent mode, prior to the start of the performance. Taking photos and video or audio recordings are not permitted during the performance.

FESTİVAL SPONSORU
FESTIVAL SPONSOR

İstanbul Kültür Sanat Vakfı
Istanbul Foundation for Culture and Arts
Nejat Eczacıbaşı Binası
Sadi Konuralp Caddesi No: 5
Şişhane 34433 İstanbul
T (212) 334 07 00
F (212) 334 07 02
E music.fest@iksv.org
muzik.iksv.org